

Til lovforslag nr. L 170. Betænkning afgivet af kommunaludvalget den 30. april 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om valg til Folketinget

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Alstrup, Allan, chefredaktør, »Nyt i Danmark«,

Danmarks Kommunistiske Parti,

Danmarks Retsforbund,

Dansk Kvindesamfund,

Den Danske EF-Forening i Bruxelles og

Den Danske Forening i Luxembourg.

Der er af indenrigsministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med det af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF):

Til § 11

1) *Stk. 1* affattes således:

»De partier, der ved sidste folketingsvalg opnåede $\frac{1}{175}$ af samtlige gyldige stemmer, har ret til at deltage i folketingsvalg.«

Til § 12

2) I *stk. 3, 1. pkt.*, udgår », personnummer«.

Til § 77

3) *Stk. 1* udgår.

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 1-4.

4) *Stk. 2*, der bliver stk. 1, affattes således:

»*Stk. 2*. Det samlede stemmetal for hvert parti divideres med tallet 175 med fradrag af det antal kredsmandater, der måtte være tilfaldet kandidater uden for partierne. Med det tal, der herved fremkommer, divideres hvert af partiernes stemmetal. De herved fremkomne kvotienter angiver, hvor mange mandater hvert parti i forhold til stemmetal er berettiget til. Hvis disse kvotienter ikke er hele tal og derfor tilsammen ikke giver det hele antal mandater, når brøkerne bortkastes, forhøjes de største brøker, indtil antallet er nået (største brøks metode). Er to eller flere brøker lige store, foretages lodtrækning.«

5) I *stk. 3*, der bliver stk. 2, ændres »stk. 2« til: »stk. 1« (2 steder).

6) I *stk. 4*, der bliver stk. 3, ændres »stk. 2« til: »stk. 1« (2 steder), og »stk. 3« ændres til: »stk. 2«.

7) I *stk. 5*, der bliver stk. 4, ændres »stk. 2« til: »stk. 1« (2 steder), og »stk. 2 og 3« ændres til: »stk. 1 og 2«.

Af indenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til kapitel 16

8) Kapitlet affattes således:

»Kapitel 16

Ikrafttrædelses-, ændrings- og overgangsbestemmelser

§ 126. Loven træder i kraft den 1. juli 1988. § 127 træder dog i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Lov om valg til Folketinget, jf. lov-bekendtgørelse nr. 418 af 22. september 1980, som ændret senest ved denne lov, ophæves den 1. juli 1988. § 6 er dog ikke omfattet af bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 3. Lovens kapitel 14 gælder ikke for folketingsmedlemmer, hvis hele medlemstid ligger forud for den 1. oktober 1986, samt sådanne medlemmers efterladte. Med hensyn til pensioner på grundlag af medlemskab som nævnt i 1. pkt. finder de hidtil gældende regler fortsat anvendelse.

§ 127. I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 22. september 1980, som ændret senest ved lov nr. 311 af 4. juni 1986, foretages følgende ændringer:

1. § 22, stk. 1, 3. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Snarest muligt efter udløbet af den for disse anmeldelser fastsatte frist gives der valgbestyrelsen i hver opstillingskreds meddelelse om, hvilke kandidater der af vedkommende parti er godkendt som partiets kandidater inden for amtskredsen. I meddelelsen angives det, hvilket parti kandidaterne opstiller for. Endvidere angives, hvilke kandidater der opstiller uden for partierne, samt hvilke kandidater der ikke er godkendt af et parti, og som derfor ikke kan opstilles.«

4.-5. pkt. bliver herefter 6.-7. pkt.

2. § 24 affattes således:

»§ 24. En person, der vil anmelde sig som kandidat til valg i en opstillingskreds, kan enten opstille som kandidat for et parti, der er berettiget til deltagelse i folketingsvalg, eller som kandidat uden for partierne. En kandidat, der vil opstille for et parti, skal godkendes af partiet. En kandidat, der op-

stiller uden for partierne, skal anbefales af mindst 25 og højst 50 af opstillingskredsens vælgere som stillere.

Stk. 2. Den, der som stiller anbefaler flere kandidater, kan ikke anses som stiller for nogen af kandidaterne.«

3. § 25, stk. 1-3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Skriftlig anmeldelse om kandidaten skal indleveres til formanden for opstillingskredsens valgbestyrelse, jf. §§ 18-20, senest kl. 16 elleve dage før valget finder sted.

Stk. 2. Anmeldelsen skal være underskrevet af kandidaten og indeholde oplysning om kandidatens fulde navn, personnummer, stilling og bopæl. Hvis kandidaten ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, på hvilken måde navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal dog altid anføres. Er en kandidat i videre kredse kendt under et navn, der ikke er optaget på dåbs- eller fødselsattest, eller som der ikke er opnået tilladelse til at føre, kan dette navn anføres på stemmesedlen i en parentes efter kandidatens fornavn eller efternavn. I anmeldelsen skal endvidere angives navn og bopæl på en vælger i opstillingskredsen, som valgbestyrelsen ud over kandidaten kan rette henvendelse til, hvis anmeldelsen er mangelfuld.

Stk. 3. Kandidater, der vil opstille for et parti, skal angive dette i anmeldelsen.

Stk. 4. Kandidater, der opstiller uden for partierne, skal angive dette i anmeldelsen. Anmeldelsen skal endvidere være underskrevet af kandidatens stillere og indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, fødselsdato og bopæl. Oplysningerne om stillernes navne og bopæl er offentligt tilgængelige.

Stk. 5. Den, der indleverer en kandidat-anmeldelse, har ret til at få kvittering for indleveringen med angivelse af tidspunktet.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 6-8.

4. § 25, stk. 5, 1.-4. pkt., affattes således:

»Senest kl. 16 otte dage før valgdagen skal partiet for hver amtskreds (storkreds) skriftligt meddele, hvilke kandidater partiet kan godkende i de enkelte opstillingskredse. Meddelelsen skal for hver godkendt kandidat indeholde oplysning om kandidatens navn,

personnummer og bopæl. Kandidater, der ikke godkendes af vedkommende parti, kan ikke opstille til valget. Hvis meddelelse ikke gives, kan ingen kandidater opstilles for partiet i den pågældende amtskreds (storkreds).«

§ 128. For nye partier, der indgiver parti-anmeldelse efter lovens ikrafttræden, anvendes de hidtil gældende regler om vælgererklæringer, såfremt disse er afgivet på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren inden for de seneste 2 år før lovens ikrafttræden.

§ 129. Vælgere, der er omfattet af § 2, stk. 1, og som inden lovens ikrafttræden har indgivet anmodning om at blive optaget på valglisten, optages på valglisten i Københavns Kommune efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at vælgere, der er omfattet af stk. 1, efter anmodning kan optages på valglisten efter reglerne i § 16, stk. 1.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Det er almindeligt antaget, at et politisk parti for at opnå ret til deltagelse i folketingsvalg først må dokumentere en vis tilslutning blandt vælgerne. Denne tilslutning er siden 1915 krævet udtrykt i form af et antal underskrifter, indsamlet blandt vælgerne. Indtil 1965 krævedes 10.000 underskrifter. Siden da er der krævet $\frac{1}{175}$ af det antal vælgere, som afgav gyldig stemme ved det senest afholdte folketingsvalg.

Især de senere folketingsvalg har afsløret, at disse underskrifter er et dårligt udtryk for tilslutningen blandt vælgerne. Således har en række partier samlet de fornødne underskrifter, men kun opnået et i sammenligning med underskriftsantallet beskedent stemmetal ved valgene.

Underskriftsindsamlingerne er derfor ikke så meget et mål for tilslutningen blandt vælgerne som for vælgerens frisindethed over for nye partier og for partiernes organisatoriske styrke og deres evne til at motivere deres medlemmer til at samle underskrifter på gader og stræder.

Det faktiske stemmetal må anses som det bedst tænkelige mål for de politiske partiers faktiske tilslutning i vælgerbefolkningen. Socialistisk Folkeparti mener derfor, at hvis et parti har opnået $\frac{1}{175}$ af stemmerne ved et folketingsvalg, må det være tilstrækkelig dokumentation for tilslutningen, og der bør derfor ikke afkræves yderligere dokumentation gennem en underskriftsindsamling, hvis dokumentationsværdi må anses for at være illusorisk.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget udgår betingelsen om, at vælgererklæringer skal indeholde oplysning om personnummer. Forslagsstillerne frygter for så vidt ikke statsligt eller offentligt misbrug heraf, da offentlige myndigheder alligevel vil kunne fremskaffe de relevante personnumre, og politiske kartoteker opbygget på baggrund af vælgererklæringer vil alligevel være uden værdi.

Derimod mener forslagsstillerne, at det afgørende vil forringe nye partiers muligheder for at indsamle det fornødne antal vælgererklæringer, fordi mange potentielle stillere vil være utilbøjelige til at oplyse personnummer til fremmede mennesker, som oftest antræffes på offentlig gade eller vej.

Forslagsstillerne er dog fulde af forståelse for, at det vil lette det administrative arbejde i forbindelse med godkendelse af vælgererklæringerne, hvis CPR-numrene påføres, og har i den forbindelse foreslået, at personnumrene først påføres erklæringerne ved folkeregistrenes attestation.

Hertil har indenrigsministeren indvendt, at vælgererklæringerne efter folkeregistrenes attestation tilbagesendes det enkelte parti, og at offentlige myndigheder ikke udleverer personnumre til private personer og organisationer. Heri er forslagsstillerne enige, men mener, at problemet kan løses ved, at vælgererklæringerne ikke tilbagesendes de enkelte partier efter folkeregistrenes attestation. Dette kan f.eks. gennemføres ved, at Indenrigsministeriet forestår udsendelsen til landets folkeregistre efter afleveringen af det samlede antal vælgererklæringer til Indenrigsministeriet.

Til nr. 3, 4, 5, 6 og 7

Med ændringsforslagene fordeles mandaterne i Folketinget alene på baggrund af det opnåede stemmetal, og hvert enkelt parti repræsenteres i størst mulig overensstemmelse med valgresultatet.

Til nr. 8

Til § 126

Det foreslås, at der indsættes en bestemt ikrafttrædelsesdato for lovforslaget som helhed, og at denne dato fastsættes til den 1. juli 1988. Denne ikrafttrædelsesdato vil indebære, at førstkommande folketingsvalg, der senest skal afholdes inden 10. januar 1988, fuldt ud skal afholdes efter gældende folketingsvalglov, som ændret ved § 127. Endvidere, at det muliggøres, at tilsvarende ændringer vedrørende brevstemmeafgivning, som foreslås gennemført ved lovforslagets kapitel 8, kan gennemføres i den kommunale valglov og Europa-Parlamentsvalgloven, inden folketingsvalglovens bestemmelser herom sættes i kraft. Dette vil indebære den fordel, at de nye administrative regler om brevstemmeafgivning kan udarbejdes fælles for de 3 valglove.

§ 127 om ændringer i den gældende folketingsvalglov foreslås sat i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Tilsvarende foreslås, at den gældende folketingsvalglov, som ændret ved § 127, ophæves 1. juli 1988, dog således at § 6 ikke ophæves. Ophævelsen af denne bestemmelse forudsætter, at der foretages en ændring af folketingsvalgloven for Grønland, således at de pågældende vælgere (personer, der opholder sig i Grønland på områder uden for den kommunale inddeling) for fremtiden optages på folketingsvalglisten i Grønland. Det grønlandske hjemmestyre kan anbefale en sådan ordning. § 6 i den gældende folketingsvalglov ophæves i forbindelse med ændringen af den grønlandske folketingsvalglov.

Ved tidligere ændringer af reglerne om folketingsmedlemmers vederlags- og pensionsforhold har fremgangsmåden stedse været den, at nye regler ikke har fået virkning for folketingsmedlemmer, hvis hele medlems-tid ligger forud for ikrafttrædelsen af de nye regler.

Dette medfører til eksempel, at de pensioner, der i dag udbetales til tidligere medlemmer eller deres efterladte, beregnes på grundlag af flere forskellige ældre regelsæt, afhængig af hvornår den pågældendes medlemsperiode ophørte.

Ved ændringsforslaget opretholdes de tidligere pensionsregler med henblik på beregningen af disse pensioner.

Til § 127

Det foreslås, at reglerne i den gældende folketingsvalglov ændres, således at de nye regler i lovforslagets kapitel 6 om opstilling af kandidater for partier kan få virkning for førstkommande folketingsvalg.

Ad nr. 1

Forslaget om indholdet af (stats)amtmandens meddelelse til valgbestyrelserne om de opstillede kandidater i amtskredsen (storkredsen) er en konsekvens af forslaget i nr. 4. I øvrigt henvises til formuleringerne i lovforslagets § 42, stk. 1.

Ad nr. 2

Af den foreslåede bestemmelse fremgår, at der ikke mere kræves stillere for en kandidat, der opstiller for et parti, mens der som hidtil kræves mindst 25 og højst 50 stillere for en kandidat, der opstiller uden for partierne.

Bortset fra stillerantallet for kandidater uden for partierne svarer den foreslåede bestemmelse indholdsmæssigt til lovforslagets § 32, stk. 1 og 3.

Ad nr. 3

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af ophævelse af stillerkravet for kandidater for partier, jf. nr. 2. I øvrigt henvises til de tilsvarende bestemmelser i lovforslagets § 33, stk. 2-5. De nye regler om kandidaters navne på stemmesedlen samt om, at stillernes personnummer skal oplyses, er dog ikke medtaget.

Ad nr. 4

Den foreslåede bestemmelse om, at kandidater for et parti for fremtiden udtrykkeligt skal godkendes af partiet, er en konsekvens af ophævelsen af stillerkravet. Den foreslåede bestemmelse svarer i øvrigt til bestemmelsen i lovforslagets § 37, stk. 1. Der henvises

Bet. o. lovf. om valg til Folketinget

til denne bestemmelse og bemærkningerne hertil.

Til § 128

Bestemmelsen indeholder overgangsregler for bestemmelsen i lovforslagets § 12, stk. 3, om, at vælgererklæringer til brug ved partianmeldelser skal indeholde oplysning om personnummer og ikke som hidtil fødselsdato.

Det foreslås, at de hidtil gældende regler om vælgererklæringer skal finde anvendelse på partier, der efter lovens ikrafttræden indgiver partianmeldelse, såfremt vælgererklæringerne er afgivet på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren inden for de seneste 2 år før lovens ikrafttræden. Forslaget er begrundet i, at godkendelsen af en formular til vælgererklæringer gælder i 2 år. De partier, der inden lovens ikrafttræden har påbegyndt indsamlingen af vælgererklæringer på grundlag af en formular, der er godkendt efter de hidtil gældende regler, får således mulighed for at færdiggøre indsamlingen på dette grundlag. Partianmeldelse, der kan godkendes, dvs. opfylder lovens øvrige betingelser for partianmeldelse, skal dog ind-

gives inden udløbet af 2-årsfristen.

For nye partier, der har indgivet partianmeldelse før lovens ikrafttræden, sker ingen ændringer i forbindelse med lovens ikrafttræden.

Til § 129

Bestemmelsen indeholder overgangsregler til lovforslagets § 16, stk. 1, hvorefter ansatte i udenrigstjenesten m.v., der er beordret til tjeneste i udlandet, skal optages på valglisten i den kommune, hvor de sidst har været tilmeldt folkeregistret. Det foreslås, at bestemmelsen får virkning for de personer, der efter lovens ikrafttræden indgiver anmodning om optagelse på valglisten. De ansatte i udenrigstjenesten, der efter de hidtil gældende regler optages på valglisten i Københavns Kommune, skal fortsat optages på denne valgliste. Det foreslås dog, at indenrigsministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om, at de pågældende efter anmodning kan optages på valglisten efter reglerne i § 16, stk. 1. Spørgsmålet om eventuel udnyttelse af denne bemyndigelse vil blive drøftet med Udenrigsministeriet.

Karen Højte Jensen (KF) nfm. d. Flemming Jensen (KF) Lizzie Lichtenberg (KF)

Lis Aaltonen (KF) Svend Heiselberg (V) Niels Anker Kofoed (V) Maisted (V)

Steffensen (KRF) Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) Tove Lindbo Larsen (S)

Lerke (S) Henning Rasmussen (S) fmd. Taanquist (S) Agerschou (SF)

Tommy Dinesen (SF) Ole Vig Jensen (RV)

Partierne CD, FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Til lovforslag nr. L 192. Betænkning afgivet af miljø- og planlægningsudvalget den 10. april 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om frigørelsesafgift m.v. af fast ejendom

(Frigørelsesafgiftsfondenes anvendelse)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til miljøministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlige henvendelser fra:

Amtsrådsforeningen i Danmark,
Hovedstadsrådet,
Kommunernes Landsforening og
Viborg Amtskommune.

Der er af et flertal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Mindretallet afviser ændringsforslagene, idet man finder, at der skal tilstræbes en større grad af selvfinansiering også i den offentlige sektor. Der er således tale om en videreførelse af de opsparingsfremmende initiativer, som Folketinget gennemførte sidste efterår.

Hertil kommer, som anført af miljøministeren ved besvarelsen af spørgsmål 1 fra udvalget, at der allerede i 1977 blev gennemført en budget- og regnskabsreform, hvis formål var at afskaffe særlige bindinger af bestemte skatter og afgifter til bestemte udgiftsformål. Dette førte til, at Folketinget i 1981 ændrede frigørelsesafgiftsloven således, at de primærkommunale frigørelsesafgiftsfonde blev afskaffet. Af hensyn til den økonomiske situation fandtes det på daværende tidspunkt uhensigtsmæssigt at afskaffe de amtskommunale fonde på tilsvarende måde.

Den afvikling, der nu foreslås gennemført, er derfor ligeledes i overensstemmelse med hovedprincippet i budget- og regnskabsreformen.

Kravet om, at der skal ske gradvis indbetaling til statskassen sikrer samtidig, at en nedlæggelse af fondene ikke får uheldige konsekvenser for samfundsøkonomien.

Den udvidelse af fondenes anvendelsesområde og af kredsen af låneberettigede, som gennemføres samtidig med beslutningen om afviklingen af fondene, kan betragtes som en form for modydelse.

Beslutningen om at afvikle fondene er således baseret på overordnede økonomiske overvejelser.

Afviklingen af fondene vil ske over en meget lang årrække (20-30 år).

Ændringsforslag

Af et flertal (S, SF og RV):

Til § 1

1) I den foreslåede § 19 udgår stk. 3.
Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

Til § 2

2) I den foreslåede § 19 udgår stk. 3.
Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Forslagsstillerne ønsker ikke, at afdrag og renter på lån skal tilgå statskassen.

Ahlmann-Ohlsen (KF) Fischer (KF) Ole Bernt Henriksen (KF) Svend Åge Petersen (KF)

Bente Nielsen (V) Sønderby (V) Maisted (V) Steffensen (KRF) fmd.

Ritt Bjerregaard (S) Camre (S) Erik Holst (S) Tove Lindbo Larsen (S)

Henning Nielsen (S) Løvig Simonsen (S) Margrete Auken (SF) nfm.

Leif Hermann (SF) Lone Dybkjær (RV)

Partierne CD, FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.